वाचासंभाषाकथनंप्रवर्त्तंयस्मिन्तत्तथाभूतं यद्ब्रह्मचर्यंतत्मनःमनोमात्रेणावस्थानं परिवर्जितंविषयेंद्रियहीनं शब्देनवक्तुंयोग्यासविकल्पकावस्थेत्यर्थः यद्बुद्ध्याश्रवणमननोत्थयाअध्यवसीयीतनिश्चिनुयात् निर्विचिकित्संपरोक्षज्ञानमित्यर्थः॥ ९॥ ब्रह्मचर्याणांक्रमेणफलमाह सम्यगिति ब्रह्मैवलोकस्तंमोक्षं सुरान्सत्यलोकं कन्यसींकनीयसीं ॥ १० ॥ संप्रदीप्तंसमुत्पन्नं उदीर्णंवृद्धिगतं रजःकामादिरूपं ॥ ११॥ रजोरागः ॥ १२ ॥ कृच्छ्रं त्र्यहंप्रातस्त्र्यहंसायंत्र्यहमद्यादयाचितं त्र्यहंपरंचनाश्नीयात्प्राजापत्योयमुच्यतइत्यादिनाउक्तलक्षणं महार्त्तिःशुक्रवृद्ध्यात्यंतंपीडितः अन्हस्त्रिरितिवापाठः स्वप्नेचरेतःस्रावेप्सुम ग्नः अघमर्षणंऋतंचसत्यंचेत्यृक्त्रयं ॥ १३ ॥ रागयुक्तेनेत्यपपाठः मनसानिर्दहेदितिसंबंधः ॥ १४ ॥ कुणपेतिशरीरांतर्गतंमलांत्रंतद्यथादृढंबंधनंएवंदेहआत्मनोदृढबंधनमित्यर्थः ॥ १५ ॥ शिरानाड्यः

वाक्संभाषाप्रवृत्तंयत्तन्मनःपरिवर्जितं ॥ बुद्ध्याचाध्यवसीयीतब्रह्मचर्यमकल्मषं ॥ ९ ॥ सम्यग्वृत्तिर्ब्रह्मलोकंप्राप्नुयान्मध्यमःसुरान् ॥ द्विजाग्र्योजायतेविद्वा न्कन्यसींवृत्तिमास्थितः ॥ १० ॥ सुदुष्करंब्रह्मचर्यमुपायंतत्रमेशृणु ॥ संप्रदीप्तमुदीर्णंचनिगृह्णीयाद्द्विजोरजः ॥ ११ ॥ योषितांनकथाश्राव्याननिरीक्ष्यानिरंबराः ॥ कथंचिद्दर्शनादासांदुर्बलानांविशेद्रजः ॥ १२ ॥ रागोत्पन्नश्चरेत्कृच्छ्रंमहार्त्तिःप्रविशेदपः ॥ मग्नःस्वप्नेचमनसात्रिर्जपेदघमर्षणं ॥ १३ ॥ पाप्मानंनिर्दहेदेव मंतर्भूतरजोमयं ॥ ज्ञानयुक्तेनमनसासंततेनविचक्षणः ॥ १४ ॥ कुणपामेध्यसंयुक्तंयद्वद्दृढच्छिद्रबंधनं ॥ तद्वद्देहगतंविद्यादात्मानंदेहबंधनं ॥ १५ ॥ वातपित्तक फान्रक्तंत्वङ्मांसंस्नायुमस्थिच ॥ मज्जांदेहंशिराजालैस्तर्पयंतिरसानृणां ॥ १६ ॥ दशविद्याद्धमन्योत्रपंचेंद्रियगुणावहाः ॥ याभिःसूक्ष्माःप्रतायंतेधमन्योन्याः सहस्रशः ॥ १७ ॥ एवमेताःशिरानद्योरसोदादेहसागरं ॥ तर्पयंतियथाकालमापगाइवसागरं ॥ १८ ॥ मध्येचहृदयस्यैकाशिरातत्रमनोवहा ॥ शुक्रंसंकल्प जंनृणांसर्वगात्रैर्विमुंचति ॥ १९ ॥ सर्वगात्रप्रतायिन्यस्तस्याद्यनुगताःशिराः ॥ नेत्रयोःप्रतिपद्यंतेवह्न्यस्तैजसंगुणं ॥ २० ॥ पयस्यंतर्हितंसर्पिर्यद्वन्निर्मथ्य तेखजैः ॥ शुक्रंनिर्मथ्यतेतद्वद्देहसंकल्पजैःखजैः ॥ २१ ॥

तासांजालैः ॥ १६ ॥ दशवानाविदशकवहाः धमन्योनाड्यः पंचत्विंद्रियेषुगुणंस्वस्वविषयग्रहणपाटवंअन्नरसार्पणद्वाराआवहंतीतितथा याभिरश्वत्थपर्णशंकुतुल्याभिः ॥ १७ ॥ १८ ॥ हृदयस्यकदंबकुसु माकारस्यमांसपिंडस्यमध्येमनोवहा अन्नमयरहिसौम्यमनइतिश्रुतेरन्नरसैर्हृदयांतर्वर्तिमनःप्रीणनकरीनाडी यथोक्तं अश्वत्थपत्रनाडीवद्विसप्ततिशताधिका नाडीमनोवहेत्युक्तंयोगशास्त्रविशारदैरिति साहि सर्वगात्रेभ्यःशुक्रमादायोपस्थोन्मुखंकरोति ॥ १९ ॥ एकाशिराकथंगात्रैःसंबद्धेत्यतआह सर्वगात्रेति तैजसंगुणंऊष्माणं ॥ २० ॥ खजैःमंथनदंडैः देहस्थात्संकल्पात्खेभ्यइंद्रियेभ्यश्चजातैःसंकल्पजैःख जैः स्त्रीदर्शनस्पर्शनादिभिः ॥ २१ ॥

Digitized by Google